

NATURA 2000

TIETOLOMAKE

Luonnonvaraisten lintujen suojelusta annettu neuvoston direktiivi 2009/147/EY sekä luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta annettu neuvoston direktiivi 92/43/ETY

TIETOLOMAKE

Erityissuojelualueille (SPA), ehdotuksille yhteisölle tärkeiksi alueiksi (pSCI), yhteisölle tärkeille alueille (SCI) ja erityisten suojelutoimien alueille (SAC)

1. ALUEEN TUNNISTUS**1.1. TYYPPI**

B

1.2. ALUEEN KOODI

FI0420001

1.3 ALUEEN NIMI:

Kuolimo

1.4. ENSIMMÄINEN TÄYTTÖAJANKOHTA

199609

1.5. PÄIVITYSAJANKOHTA**1.6. VASTUUTAHO:**

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

1.7. AJANKOHTA, JONA ALUE ON ILMOITETTU JA OSOITETTU/LUOKITELTU ERITYISALUEEKSI

Ajankohta, jona alue on luokiteltu SPA-alueeksi:

Kansallinen oikeusperusta SPA-alueen osoittamiselle:

Ajankohta, jona aluetta on ehdotettu SCI-alueeksi:

199808

Ajankohta, jona alue on vahvistettu SCI-alueeksi (*):

Ajankohta, jona alue on osoitettu SAC-alueeksi:

201504

Kansallinen oikeusperusta SAC-alueen osoittamiselle:

Asetus 354/2015

Huomautus/huomautukset (**):

(*) (*) Valinnainen kenttä. Ympäristöasioiden pääosasto dokumentoi ajankohdan, jona alue on vahvistettu SCI-alueeksi (asiaa koskevan EU-luettelon hyväksymispäivä).

(**) (**) Valinnainen kenttä. Huomautuksia voidaan antaa esimerkiksi sellaisten alueiden luokittelu- tai osoittamisajankohdista, jotka koostuvat alunperin erillisistä SPA- ja /tai SCI-alueista

2. ALUEEN SIJAINTI

2.1 ALUEEN KESKIPISTE (desimaaliasteina)

Pituusaste

27,5319

Leveysaste

61,2667

2.2 PINTA-ALA (ha):

8098,00

2.3 MERIPINTA-ALAN OSUUS (%):

0

2.4 PITUUS (km):

2.5 HALLINNOLLINEN ALUEKOODI JA -NIMI:

NUTS II -tason koodi

FI1C

FI1D

Unionin alueen nimi

Etelä-Suomi

Pohjois- ja Itä-Suomi

2.6 LUONNONMAANTIETEELLISET VYÖHYKKEET:

☐ Alppivyöhyke (% (*))	☒ Boreaalinen vyöhyke (% (*))	☐ Välimeren vyöhyke (% (*))
☐ Atlantin vyöhyke (% (*))	☐ Mannervyöhyke (% (*))	☐ Pannonian vyöhyke (% (*))
☐ Mustanmeren vyöhyke (% (*))	☐ Makaronesian vyöhyke (% (*))	☐ Arovyöhyke (% (*))

(*) Jos alue sijitsee useammalla kuin yhdellä luonnonmaantieteellisellä vyöhykkeellä, ilmoitetaan peittävyysprosentti kullakin vyöhykkeellä (valinnainen).

3. TIEDOT ALUEEN EKOLOGIASTA

3.1. ALUEELLA ESIINTYVÄT LUONTOTYYPIET SEKÄ ALUEEN ARVIOINTI NIIDEN OSALTA:

Liitteen I mukaiset luontotyytit						Alueen arviointi			
Koodi	PF	NP	Pinta-ala (ha)	Luolat (lkm)	Tietojen laatu	A B C D	A B C		
						Edustavuus	Suhteellinen pinta-ala	Suojelu	Yleisarviointi
3110			7580		M	A	C	B	A
3160			10		M	B	C	B	B
3210			11		M	B	B	B	A
7110			32		G	B	C	B	B
7140			2		G	C	C	C	C
8220			80		P	B	C	B	B
8230			5		G	B	C	B	B
9010			60		M	B	C	B	B
9050			2		G	B	C	B	B
9060			80		M	B	C	B	B
91D0			20		M	B	C	B	B

PF: Merkitään "x" ensisijaisuuden ilmoittamiseksi, jos luontotyyppi esiintyy sekä ensisijaisesti suojeltavassa että muussa muodossa (6210, 7130, 9430)

NP: Merkitään "x", jos luontotyyppiä ei enää esiinny alueella (valinnainen)

Pinta-ala: Ilmoitettaessa voidaan käyttää desimaaliarvoja

Luolat: Jos luontotyypeistä 8310 ja 8330 (luolat) ei ole saatavilla arvioita pinta-alasta, ilmoitetaan luolien lukumäärä

Tietojen laatu: G = "Hyvä" (esimerkiksi tutkimusten perusteella), M = "Kohtalainen" (esimerkiksi osittaisten tietojen ja ekstrapolaation perusteella), P = "Huono" (esimerkiksi karkea arvio)

3.2 DIREKTIIVIN 2009/147/EY 4 ARTIKLAN JA DIREKTIIVIN 92/43/ETY LIITTEEN II MUKAISET LAJIT SEKÄ ALUEIDEN ARVIOINTI NÄIDEN OSALTA

Laji			Alueen populaatio					Alueen arviointi						
Ryh- mä	Koodi	Tieteellinen nimi	S	NP	Koko		Yksikkö	Luok- ka	Tietojen laatu	Popu- laatio	Suojelu	Eristy- neisyys	Yleis- arv.	
					Tyyppi	Minimi								Maks.
M	1355	Lutra lutra			p				p	DD	C	B	C	C

3.3 MUUT TÄRKEÄT KASVI- ja ELÄINLAJIT

Laji			Alueen populaatio					Perustelut						
Ryhmä	Koodi	Tieteellinen nimi	S	NP	Koko		Yksikkö	Luok- ka	Liite		Muut luokat			
					Minimi	Maksimi			IV	V	A	B	C	D
B	A064	Clangula hyemalis						P						X
B	A038	Cygnus cygnus			1	1	p							X
B	A099	Falco subbuteo			2	2	p							X
B	A320	Ficedula parva			0	1	p							X
B	A002	Gavia arctica			10	10	p							X
B	A001	Gavia stellata					i	P			X			
B	A127	Grus grus			1	1	p							X
B	A640	Larus fuscus fuscus						P			X			
B	A065	Melanitta nigra						P						X
B	A193	Sterna hirundo						P						X
B	A108	Tetrao urogallus			2	2	p				X			
B	A166	Tringa glareola			1	1	p							X
F		Salmo trutta						P			X			
F		Salvelinus alpinus						R			X			
F		Trigloporus quadricornis						P						X

Ryhmä: A = Saimakkoeläimet, B = Linnut, F = Kalat, FU = Sienet, I = Selkärangattomat, L = Jäkälät, M = Nisäkkäät, P = Kasvit ja R = Matelijat

Koodi: Lintujen ja liitteiden IV ja V lajien osalta tulisi tieteellisen nimen lisäksi käyttää viiteportaalissa annettua koodia.

S: Merkitään "kyllä", kun lajia koskevat tiedot ovat arkaluontoisia ja niitä sen vuoksi ei aseteta yleisesti saataville

NP: Merkitään "x", jos lajia ei enää esiinny alueella (valinnainen)

Tyyppi: p = pysyvä, r = pesivä/lisääntyvä, c = levähtävä, w = talvehtiva (kasvien ja muiden kuin muuttavien lajien osalta merkitään "pysyvä")

Yksikkö: i = yksilöt, p = parit tai muut yksiköt populaatiotyypin ja koodeja koskevan standardoidun luettelon mukaisesti ottaen huomioon luontotyyppidirektiivin 12 ja 17 artikla (raportointi) (ks. viiteportaali).

Luokka (runsaustuokat): C = Yleinen, R = Harvinainen, V = Hyvin harvinainen, P = Esiintyvä.

Perusteluluokat: IV, V: Luontotyyppidirektiivin liitteissä IV ja V olevat lajit, A: Kansallinen punainen lista, B: Kotoperäinen (endeemi), C: Kansainväliset yleissopimukset ja D: muu syy

Tietojen laatu: G = "Hyvä" (esimerkiksi tutkimusten perusteella), M = "Kohtalainen" (esimerkiksi osittaisten tietojen ja ekstrapolaation perusteella), P = "Huono" (esimerkiksi karkea arvio) ja DD = "Ei tietoja" (tätä luokkaa käytetään vain, jos populaation koosta ei voida tehdä edes karkeaa arviota; tässä tapauksessa populaation kokoa koskeva kenttä voidaan jättää tyhjäksi, mutta runsaustuokkia koskeva kenttä on täytettävä).

4. ALUEEN KUVAUS

4.1. ALUEEN YLEISPIIRTEET:

Koodi	Luontotyyppiluokka	Peittävyys (%)
N06	Sisävedet: järvet ja lammet sekä virtaavat vedet	94
N07	Suot ja rantakasvillisuus	1
N16	Lehtipuumetsät	1
N17	Havupuumetsät	1
N19	Sekametsät	1
N22	Sisämaan kalliot, vyörysoramaat, hietikot, pysyvän lumen alueet (ja jäätiköt)	2
LUONTOTYYPPIEN KOKONAISPEITTÄVYYS		100 %

ALUEEN MUUT OMINAISPIIRTEET

Poikkeuksellisen karu suuri järvi. Järven halki kulkee harjuja, jotka muodostavat kapeita niemiä, särkkiä, hiekkarantoja ja harjusaaria. Kuolimo rajoittuu etelässä II Salpausselkään. Reunamuodostumaan yhtyvä harjujakso kulkee järven poikki Säkniemestä pohjoiseen. Tällä alueella on varsin monipuolinen yhdistelmä jäätikköjokien synnyttämiä muodostumia ja selkäveden rantavoimien rantamuodostumia. Kallioperä on pääosin graniitteja, kiilegneissisiä sekä migmatiittia. Harjualueen ulkopuolella kallioperää peittää epätasainen pohjamoreenipeite. Kalliopaljastumat ovat rannoilla suhteellisen yleisiä. Laajin yhtenäinen suo on järven etelärantaan muodostunut Rajalamminsuu, johon liittyy kaksi rehevää linnustoltaan monipuolista lampea. Kuolimoa yhdistää Saimaaseen lähes kilometrin pituinen Partakosken koskireitti, johon sisältyy kolme vuolasta koskiosuutta. Partakoski on järvitaimenen ainoa kutupaikka eteläisen Saimaan alueella. Partakoski on ennallistettu uittotarkoituksiin tehtyjen perkausten jäljiltä.

Kuolimon vesikasvillisuus on karua nuottaruohotyypin lajistoa tyyppilajeinaan nuottaruoho ja lahnaruoho. Rantakasvillisuus on pääasiassa karua kivikko-, somerikko- ja hiekkarantojen lajistoa. Lahdenpohjukoissa ja pikkupurojen sualueilla on saraikkaisia luhta-alueita. Alueen metsät ovat karuja männiköitä, harjuilla kanerva (CT)-, puolukka (VT)- tai rehevimmillään mustikkatyyppiä (MT).

Kuolimossa on alhainen ravinnepitoisuus ja perustuotanto. Pohjaeläimistö on kuitenkin rikas ja järven kalasto on erittäin arvokas mm. taimenen, muikun ja siian ansiosta.

Luotolahden kallioalue on kapeaa kalliorantaista salmea reunustava kallioalue, jonka pohjoisosassa kohoaa rosoisen jyrkkänä maisemallisesti merkittävä Luotolahden vuori.

Morruvuori on jyrkkänä kohoava vahvasti rapautunut vuori. Punaista, karkearakeista porfyryrasta rapakivigraniittia olevat rinteet ja jyrkänteet ovat paikoin voimakkaasti moroutuneet. Kallioalueella esiintyy rapakivigraniitissa erikoista ja harvinaista ns. pallokiveä taskumaisina juonina. Kalliokasvillisuus on monipuolista ja edustavaa rapautumakasvillisuutta.

Rajalamminsuu on pääosin karu tupasvillaräme, johon liittyy Rajalampien läheisyydessä luhtanevaa. Rajalammit ovat umpeenkasuvia eutrofisia lintuvesiä.

Lehtisensaari on Kuolimon saarella oleva tuoreen MT-, OMT- ja OMaT-tyypin iäkäs metsä. Varttunut, pääosin mäntyä ja koivua kasvava kuusikoitumassa oleva sekametsä, jonka länsiosassa on havupuuvaltaisempi. Alueella esiintyy jonkin verran kuolleita pötkelöitä, keloja ja maapuita. Itäosassa on pieni korpi-rämeplainanne.

Kuitura on kivikkoinen ja kallioinen metsäkuvio, jossa on suuria korkeuseroja. Kasvillisuustyyppit ja kosteus vaihtelevat korkeuserojen mukaan siten, että korkeimmat kalliot ovat karua CT-männikköä ja painanteissa esiintyy rehevämpää, pääasiassa OMT- ja MT- lehtimetsää. Rehevimmät osat ovat OMaT-lehtoa. Alueen länsilaidassa on pieni isovarpurämeen ympäröimä lampi. Puusto alueella on iäkäs. Kallioiset osat ovat vanhaa männikköä, alavimmat alueet vanhaa haapa- ja koivuvaltaista lehtimetsää. Järeitä jättihaapoja on alueella runsaasti. Alikasvoksessa esiintyy runsaasti eri-ikäistä kuusikkoa, joka jo paikoin varjostaa voimakkaasti kenttäkerrosta. Rannan läheisyydessä on nuori harmaaleppävyöhyke. Lahopötkelöitä ja eriasteisesti lahonneita eri-ikäisiä maapuita, valtaosin koivuja ja haapoja, on jonkin verran koko alueella. Rannan tuntumassa on runsaasti majavien kaulomia ja kaatamia jättihaapoja.

4.2. ALUEEN LUONNE JA MERKITYS

Kuolimo edustaa järvityypiltään kansainvälisesti harvinaista tyyppiä. Alue on geologisesti ja biologisesti harvinaisen monimuotoinen yhdistelmä harjuja, kallioita, soita ja karujen järvien lajistoa. Lisäksi Kuolimossa elää jääkauden reliktinä isonieriä ja härkäsimppu. Kuolimo on Saimaan länsiosien lisäksi nykyisin todennäköisesti ainoa nierien lisääntymisalue koko Vuoksen vesistössä. Partakoski on

merkittävä kahden suurjärven välinen koskireitti. Se on tärkeä järvitäinen kutualue.

Lehtisensaaren puusto on normaalia talousmetsää iäkkäämpää ja säilynyt suhteellisen luonnontilaisena. Kuolleita pysty- ja maapuita on alueella jonkin verran. Alueella on merkitystä lähinnä vanhoja aarnimetsiä suosivan lajiston kannalta.

Kuitura on poikkeuksellisen iäkäs etelämaalainen pääosin lehtipuuvaltainen metsäkuvio. Alue on suurista korkeuseroista johtuen monipuolinen yhdistelmä eri metsätyyppejä kuivista kankaista tuoreeseen lehtomaiseen metsään ja puustoiseen rämeeseen. Metsässä on runsaasti aarniometsille tyypillisiä vanhoja lehtipuita, pötkelöitä ja maapuita. Alueen arvoa lisää sen sijainti rantarakentamiselta säästyneessä Kuolimojärven niemessä.

Kuolimon veden laatu on pysynyt erinomaisena vähäisen kuormituksen johdosta. Kuitenkin kirkkaan veden ja pitkän viipymän vuoksi Kuolimo on herkkä rehevöitymään. Erityisessä vaarassa ovat kapeat lähtivedet, esim. luoteisosan lähtivedet, joiden sietokyky on suuria selkävesialueita pienempi. Veden laatua uhkaavat kalanviljelylaitokset, hajakuormitus sekä jossain määrin myös asutusjätevedet. Loma-asutus on ranta-alueiden pahin uhkatekijä. Veneilijöiden aiheuttama häirintä on haittana lintuluodoilla.

Lehtisensaari

Eniten alueen luonnetta muuttaisi metsien käsittely. Alueen ympärillä on suoritettu runsaasti metsänhakkuita, kaakkoispuolella oleva avohakkuu ulottuu alueen rajausten sisäpuolelle. Länsiosassa olevalta metsitetyltä suoniityltä on kaivettu pieni oja. Saarella on mökkiasutusta minkä seurauksena myös alueella on jonkin verran polkuja.

Kuitura

Alueen luonnontilaa muuttaisi eniten rantarakentaminen ja metsien hakkuut. Lähialueilla on runsaasti avohakkuita ja metsäautoteitä. Lähialueen rannoilla on kesäasutusta.

Suojelutavoitteen määrittely:

Kaikki tietolomakkeen taulukoissa 3.1 ja 3.2 mainitut luontotyypit ja lajit kuuluvat alueen suojeluperusteisiin ja kaikkien niiden suojelutavoitteena on vähintään alueen merkityksen säilyttäminen osana verkostoa.

Lisäksi alueen suojelussa ja hoidossa painotetaan seuraavaa tavoitetta:

- alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään alueen käyttöä ohjaamalla
- Kuituran ja Lehtisensaaren sekä muiden luonnonsuojelullailla toteutettujen osa-alueiden alueella vallitseva luontotyyppien ja lajien sekä niiden elinympäristöjen tila säilytetään turvaamalla luonnon omien prosessien mukainen kehitys.

4.3 UHAT, KUORMITUKSET JA TOIMET, JOILLA ON VAIKUTUKSIA ALUEESEEN**Kaikkein tärkeimmät vaikutukset ja toimet, joilla on suuria vaikutuksia alueeseen**

KIELTEISET VAIKUTUKSET				MYÖNTEISET VAIKUTUKSET			
ARVIOINTI-SKAALA	UHAT JA KUORMITUKSET (koodi)	PILAANTUMINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)	ARVIOINTI-SKAALA	TOIMET, HOITO (koodi)	PILAANTUMINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)

Muita tärkeitä vaikutuksia, joilla kohtalaisia/vähäisiä vaikutuksia alueeseen

KIELTEISET VAIKUTUKSET				MYÖNTEISET VAIKUTUKSET			
ARVIOINTI-SKAALA	UHAT JA KUORMITUKSET (koodi)	PILAANTUMINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)	ARVIOINTI-SKAALA	TOIMET, HOITO (koodi)	PILAANTUMINEN	SISÄPUOLELLA / ULKOPUOLELLA (i o b)
L	E03		o				
M	H01		i				
M	E01.04		o				
L	E01.03		o				
L	B02		b				
L	F01		b				

Arviointiskaala: H = suuri, M = kohtalainen, L = vähäinen

Pilaantuminen: N = Typpikuormitus, P = Fosfori-/fosfaattikuormitus, A = Happokuormitus/hapettuminen, T = Toksiset epäorgaaniset kemikaalit, O = Toksiset orgaaniset kemikaalit, ja X = Monenlaisia pilaavia aineita.

i = sisäpuolella, o = ulkopuolella, b = sekä sisä- että ulkopuolella.

4.4 OMISTUSSUHTEET (valinnainen)

Tyyppi		(%)
Julkinen	Kansallinen/liittovaltion taso	0
	Valtio/maakunta	
	Paikallinen/kunnallinen	
	Muu julkinen	
Yhteisomistus	Yhteisomistus	
	Yksityinen	100
	Ei tiedossa	
Yhteensä		100

4.5 TIETOLÄHTEET (VALINNAINEN)

Tietokantatäydennys 2016

- Metsähallitus 2013: Luontotyyppi-inventointi. MHGIS ja YSAGIs -tietokannat, luontotyyppiaineisto 15.11.2013

- Suomen ympäristökeskus 2013: Hertta (Vesienhoito, pintavedet -tietojärjestelmä. 2. suunnittelukausi) 20.2.2013

- Ympäristöhallinto 2014. Suomen raportti EU:lle luontodirektiivin toimeenpanosta lajeittain ja luontotyypeittäin 2007-2012. [Viitattu 2014.] www.ymparisto.fi/

Luontodirektiivinluontotyyppiraportit.

Linkit:

5. ALUEEN SUOJELUN TILA (VALINNAINEN)

5.1 SUOJELUALUETYYPIT KANSALLISELLA JA ALUEELLISELLA TASOLLA

Koodi	Peittävyys (%)
FI14	2
FI00	97
FI16	1

5.2 ALUEEN YHTEYDET MUIHIN ALUEISIIN:

-osoitettu kansallisella tai alueellisella tasolla

Tyyppin koodi	Alueen nimi	Tyyppi	Peittävyys (%)
---------------	-------------	--------	----------------

-osoitettu kansainvälisellä tasolla

Tyyppi	Alueen nimi	Tyyppi	Peittävyys (%)
--------	-------------	--------	----------------

5.3 ALUEEN OSOITTAMINEN

Erityissuojeltu vesistö.

Osa alueesta rantojensuojeluohjelmassa.

Partakoski ja Kärnäkoski koskiensuojelulla suojeltu.

Lehtisensaari ja Kuitura vanhojen metsien suojeluohjelmassa.

Lehtisensaaren, Kuituran ja Luotolahdenvuoren vuoren alueet sekä osa Rajalamminsuon, Säkniemen ja Morruuvuoren alueista on toteutettu perustamalla yksityismaan luonnonsuojelualueet. Suomensalon alue on hankittu valtiolle luonnonsuojelualueeksi.

Kohteen suojelu on tarkoitus toteuttaa vesialueella vesilailloilla, koskiensuojelulla (Partakoski ja Kärnäkoski), kalastuslailloilla ja vesiliikennelailloilla, ranta-alueilla maankäyttö- ja rakennuslailloilla, maan-aineslailloilla ja luonnonsuojelulla (Lehtisensaaren alue, Kuitura, Rajalamminsuon ja Säkniemen alue, Morruuvuoren alue, Suomensalon alue sekä osa Luotolahdenvuoren alueesta).

6. ALUEEN HOITO

6.1 ALUEEN HOIDOSTA VASTAAVA(T) TAHO(T):

Metsähallitus

Kaakkois-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

6.2 HOITOSUUNNITELMA(T):

Onko hoitosuunnitelma laadittu?

Kyllä

Nimi:

Linkki:

Ei, mutta valmisteilla

Ei

6.3 SUOJELUTOIMET

7. ALUEEN KARTTA

INSPIRE ID -tunnus:

Onko kartta toimitettu PDF-tiedostona? (valinnainen)

Kyllä

Ei

Tiedot alkuperäisestä kartasta, jota käytetty sähköisten rajausten digitoimisessa (valinnainen).